

Presentació

Les comarques gironines es troben entre la província de Barcelona i la frontera francesa, en un entorn geogràfic privilegiat, entre el Pirineu i la Costa Brava, i amb diversos paisatges que van de la muntanya a la costa, passant per la plana de l'Empordà o la Garrotxa. Algunes de les idees preconcebudes sobre aquest territori fan referència a ser un lloc on es viu bé, amb sous alts, pocs problemes socials i on el nacionalisme català hi és majoritari. En aquest monogràfic volem veure si aquestes idees preconcebudes s'ajusten a la realitat, o si aquesta és una mica més complexa que els clixés.

Si bé la ciutat de Girona és la ciutat més gran de la província, hi ha una xarxa de ciutats mitjanes molt importants, que darrerament han experimentat un gran creixement. Així, si la ciutat de Girona es troba al llindar dels 100.000 habitants, Figueres, Blanes, Lloret i Olot es troben entre els 30.000 i els 45.000 habitants i Salt, Palafrugell i Sant Feliu de Guíxols superen els 20.000, mentre que a Banyoles, Roses i Palamós els falta ben poc per arribar-hi. Dels 755.716 habitants de la província, el conjunt dels 12 municipis més grans només representen el 51% de la població. Per tant la meitat dels habitants es troben distribuïts entre els més de 200 municipis restants. Aquest fet mostra com si bé la ciutat de Girona exerceix de capital (especialment administrativa amb la Diputació, la seu de la Generalitat a Girona, la subdelegació del govern de l'estat o la Universitat), no acumula un percentatge de població tan alt com en moltes altres províncies.

Aquest monogràfic compta amb articles de diversos professors i investigadors de la Universitat de Girona. Molts d'ells en el grau de Ciències Polítiques i de l'Administració, un grau que si bé és jove, ja s'ha consolidat i ha graduat diverses promocions de politòlegs. Els articles versen sobre alguns aspectes socials i polítics de les comarques gironines sense la voluntat de ser exhaustius, sinó d'apuntar algunes dinàmiques i elements que ens permetin veure-hi més enllà de les estadístiques i les imatges preconcebudes.

En Quim Brugué i en Xavier Casademont ens apropen a la realitat social i les seves necessitats. Ens mostren que la pobresa, les desigualtats socials i l'exclusió social no són alienes a les comarques gironines, sino que hi són ben presents en molts municipis. I també apunten en quins sectors s'han centrat les polítiques públiques de serveis socials i on es podria fer un esforç superior.

En Salvador Martí enfoca la diversitat social de les comarques gironines avui i ens retrata qualitativament algunes de les comunitats més nombroses. Les comarques gironines disten força de l'homogeneïtat social, lingüística i d'orígens per alguns imaginada. En lloc d'això trobem que és la segona província espanyola amb un percentatge d'immigració més elevat, i on comunitats d'origen divers

conviuen amb la població autòctona, algunes amb la voluntat de romandre-hi i d'altres amb la voluntat de retornar als seus països. Tot plegat amb diferents patrons de comportament, d'integració i de distribució en el territori.

En Macià Serra assenyala algunes dinàmiques electorals de les comarques gironines comparant-les amb les de la resta de Catalunya, per ressaltar les diferències però també les continuïtats. En Carles Ferreira s'apropa als batlles i batllesses de les comarques de Girona mostrant el predomini històric de CiU, si bé cada vegada menys aclaparador. Ambdós articles mostren que la unitat d'anàlisi útil no és la comarca sinó que per explicar els resultats electorals és molt important la dicotomia costa-interior, així com la mida del municipi.

Finalment hi ha dos articles relatius a polítiques públiques que si bé no són noves, no són les que habitualment han atret l'interès dels investigadors. Per una banda l'Anaïs Varo i en Joan Trias mostren les polítiques d'habitatge a la província i una experiència innovadora i cooperativa en un municipi petit, mostrant que les innovacions es poden impulsar des de municipis petits i mitjans.

Finalment, la Maria Àngels Porxas ens apropa a les polítiques de salut mental i exposa com s'ha abordat el repte d'atendre una part molt important de la població a través d'una xarxa integral, que és innovadora i model per altres territoris.

Tot plegat no dóna un a imatge completa ni exhaustiva de la realitat social i política de les comarques gironines, però apunta algunes pistes per a començar a enderrocar les imatges construïdes d'un territori bucòlic, i en canvi mostra una societat diversa, plural i on les administracions públiques, sobretot la local, tenen nombrosos reptes a afrontar.

Macià Serra

Professor de Ciència Política a la UdG